

Artikel « De Tijd », 20 april 2007

DE TIJD

TERMINUS
VRIJDAG 20 APRIL 2007

BEURS Design and Art Laboratory toont vreemdsoortige objecten op Artbrussels

De smalle grens tussen

■ (tijd) - In de hedendaagse beeldende kunst komen steeds meer eigenaardige voorwerpen voor, objecten die verbazen. Dat blijkt opnieuw op de 25ste editie van de beurs voor hedendaagse kunst, Artbrussels, die vandaag begint. Een van de standhouders, D&A Lab (Design and Art Laboratory), vroeg een aantal bekende kunstenaars een object te maken dat tegelijkertijd kunst en design is.

Tussen kunst en design zijn de grenzen smal. Het algemeen aanvaarde onderscheid is dat een designvoorwerp een gebruiksfunctie heeft, kunst niet. Een kunstvoorwerp heeft geen praktische waarde. Toch liggen design en kunst soms dicht bij elkaar.

In menig geval voegt de vormgeving van een designvoorwerp weinig toe aan de praktische waarde van het voorwerp, zij maakt het voorwerp alleen mooier of ongewoner van uitzicht, zij geeft het een trendy look. De toegevoegde waarde van de vormgeving is vaak meer emotioneel dan pragmatisch. Precies dat emotionele aspect is een wezenskenmerk van kunst. Alleen wordt in de kunst, althans de hedendaagse, een weerbarstige emotie opgeroepen. Design heeft, in tegenstelling tot kunst, de neiging te behagen. Maar beide expressies delen de ambitie vernieuwend te zijn.

GEWAAGD PROJECT

De lastige vraag of een designvoorwerp ook kunst kan zijn, wordt door de economie beantwoord. Wat niet als kunst bedoeld werd, kan in de perceptie kunst worden. Niet de maker van het voorwerp, maar de koper beslist daarover. Als een designvoorwerp schaars is en ontworpen door een beroemde designer, wordt het door verzamelaars ontdekt als iets artistieks. Voor een dergelijk voorwerp wordt fors betaald op een veiling of in een gespecialiseerde galerie.

De spiegels van Ann Veronica Janssens, het snoer van Michel François en de tafel van Jan Fabre.

RV

kunst en design

Sommige modernistische designvoorwerpen uit 1920-1950, vooral prototypes en exemplaren uit eerste edities, worden nu beschouwd als ware iconen. Ze worden in museale verzamelingen opgenomen. Dergelijke objecten zijn uitzonderlijk voor hun tijd, heet het. Ze hebben op creatief niveau iets revolutionairs in vergelijking met andere gelijktijdige objecten die dezelfde functie hebben. Een tafel is ineens niet zomaar een tafel, een kast geen kast, een spiegel geen spiegel.

OPPERVLAKKIG

Een en ander bracht de Brusselse Vlamingen Dirk Meylaerts en Bruno Rouffaer op het idee een project op te starten waarin kunst en design van meet af aan samengaan. Zes maanden geleden richtten zij een bedrijfje op, D&A Lab (Design and Art Laboratory). Meylaerts: 'D&A Lab gaat in tegen de

Design heeft, in tegenstelling tot kunst, de neiging te behagen.

dreigende nivellering van designobjecten. Design is vaak niet meer dan een oppervlakkig iets. Wij hebben tien kunstenaars gevraagd om, in samenwerking met ons, een object te maken dat kunst en design samenbrengt. Het ontwerp komt van de kunstenaars, wij zoeken de geschikste materialen en de meest passende technologie uit voor de realisatie.'

Onder de gekozen kunstenaars zijn beroemde namen, zoals Jan Fabre, Ann Veronica Janssens, Michel François, Lionel Estève, Pierre Bismuth en Freek Wambacq. Hun objecten worden in opdracht

van D&A Lab op een beperkt aantal exemplaren gemaakt, in een editie van zeven tot dertig stuks. Het is een financieel risicovol initiatief. Op Artbrussels worden vanaf vandaag de eerste exemplaren getoond.

SPITSTECHNOLOGIE

Het is opmerkelijk dat alle gecreëerde voorwerpen perfect aansluiten bij het zuiver artistieke oeuvre van de kunstenaars. Zo ontwierp Ann Veronica Janssens (1956), van wie het werk doorgaans transparant en glanzend is, een bolle spiegel om op de wielpop van een auto te bevestigen. De op maat verkrijgbare spiegel kost 1.800 euro.

Van Michel François (1956) is er een plafondlamp, of eerder een snoer, die oogt als een wit kluwen in de ruimte. Een soort futuristische sculptuur. François experimenteert vaak met structuren die hij in gips dompelt. De witte sculpturale snoer, met een computerprogramma ontworpen, is laag voor laag opgebouwd met de Rapid Prototyping-techniek. Prijs 3.500 euro.

Van Jan Fabre (1958) is er een glazen tafel met acht glazen stoelen. D&A Lab ging op zoek naar een soort glas dat, wat de kleur betreft, als een alternatief kon gelden voor de blauwe bic die Fabre dikwijls gebruikt. Men kwam uit bij een techniek waarbij de blauwglazen onderdelen van het meubilair niet aan elkaar worden gekleefd, maar gesmolten. De stoelen wegen 45 kilo per stuk. Behoorlijk tegendraads vanuit het standpunt van de designwereld, waar voorwerpen zo licht mogelijk moeten zijn. Het ensemble kost een stevig 120.000 euro.

AFSTANDELIJK

Het meest afstandelijke object is een kast van de hand van Freek Wambacq (1978). Het meubel is vervaardigd uit spiegelend staal. De koelheid wordt deels weggenomen doordat de hoeken helemaal

naar achter afgerond zijn. Het moet een ware krachttoer geweest zijn het staal zonder te kreuken in die vorm te rollen. De glanzende kast kost 8.000 euro.

Meylaerts: 'Zo clean moeten de voorwerpen niet blijven. Het idee dat design afwasbaar moet zijn, staat me tegen. Meer nog, waarom zouden dergelijke voorwerpen na verloop van tijd geen slijtage mogen hebben? Ik ben op zoek naar voorwerpen die een bepaald patina kunnen verwerven, wat ze een extra dimensie geeft. In Japan noemen ze dat wabi-sabi.'

Bert POPELIER

Ruim 2.000 kunstwerken staan tentoon

(tijd) - Aan Artbrussels, georganiseerd door Artexis, nemen 123 galeries van hedendaagse kunst deel, afkomstig uit 20 landen. Samen stellen zij zo'n 2.000 kunstwerken tentoon. Daarbij komt een breed spectrum van disciplines aan bod, van schilderkunst en tekeningen, over foto's en videokunst, tot objecten en installaties. De beurs is het belangrijkste commerciële evenement voor hedendaagse kunst in België. Naast gevestigde namen krijgen ook jonge kunstenaars er een kans. Hun werken zijn op Artbrussels gegroepeerd in de zones 'First Call' en 'Young Talent'. Er worden 30.000 bezoekers verwacht. BP

■ Artbrussels loopt in Brussels Expo (hall 11 en 12), Heizel, Belgiëplein 1 in 1020 Brussel, van 20 tot en met 23 april. De beurs is open van 11 tot 19 u., op 23 april tot 22 u. De toegang bedraagt 15 euro. Op 20 april is de toegang gratis voor vrouwen. ■ www.artbrussels.be